

УРАДОВИЙ ОРГАН НАРОДОВОГО ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНИЙ СОЮЗ В З'ЯВЛЕННЯХ У ШТАТІ АМЕРИКА

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXII. Ч. 217. Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 17. вересня, 1924. VOL. XXXII. No. 217. Jersey City, N. J., Wednesday, September 17, 1924. THREE CENTS

Надужиття урядників втягнені в виборчу кампанію.

ВАШИНГТОН, 15. вересня. — Джан В. Дейвис, демократичний кандидат на президента Злучених Держав, по раз перший ужив виразно надужити високих федеральних урядників яко політичного аргументу в виборчій кампанії.

Промовляючи до виборців підчас застав на одній фермі у Банстоні, в штаті Месурі, він вивисив поіменно ре- публіканських урядників, які допустили надужиття своїх урядів або яких обманув в урядованні. Він говорив про ре- пудіум про Аберта Фолета, бувшого міністра внутрішніх справ; Денбі, міністра флоту; Догерті, генерального проку- ратора (міністра судівництва); Форбса, голову бюро ветеран- ських; та їх приятелів, нафтарів Догені та Синклера. Він закидав президента Куліджови, що він не виступив отверто за по- каранням цих урядників.

Про сю саму справу говорив сенатор Галзер, кандидат по- ступової партії на заступника президента Злучених Держав. Він обіцяв публікан в імені сенатора Ла Фолета, що на слу- чай і вибору вони постаряться, щоб всі урядники, обма- новані за надужиття, були покарані взысню.

ЗАКЛИК ФЕДЕРАЦІ ПРАЦІ ЗА ЛА ФОЛЕТОМ.
ВАШИНГТОН, 15. вересня. — С. Гомперс, голова Амери- канської Федераци Праці, видав ще один заклик за кандида- турою Ла Фолета, в котрім критикує робітничу політику де- мократичного кандидата Доса та президента Куліджа.
Він підносить у Ла Фолета передовсім те, що він відно- ситься симпатично до робітничих домагань та дає гарантію, що прочистить політику за надужиття. Ла Фолет побивався за робітничими законами як тоді, як вони не були популяри- зовані.
Гомперс закидає обом старим партіям, що вони обманю- ють робітників. На доказ стого твердження він наводить пе- ребіг конвенції обох партій.

ЛА ФОЛЕТ ПРО СВОІ ВІДНОСИНИ ДО ЖИДІВ І ІМІГРАНТІВ.

ВАШИНГТОН, 15. вересня. — Сенатор Ла Фолет вислав до одної жидівської організації, котра питаєся про його по- гляди на справу Жидів та Імігрантів, довшу заяву про своє ставаннє в тих справах.

Ла Фолет виразно заявляється проти агітації Ку-Клукс- Кляна. Він має надію, що ця організація загине серед амери- канського народа просто тому, бо Американці мають більше здорового розуму, як Клеменс і не прищудують.

Сенатор далі заявляється за обмеження Іміграції з еко- номічних причин, але протриває встановлюванню квоти після національних рішнєнь. Він далі критикує теперішні Імігра- ційні закони, які розділяють родини, роблять Імігрантам над- ді на допущення, а відтак відсилають їх від самого порога нового світа.

Він обіщє, що яко президент він буде докладади всіх зусиль положити край жидівським погромам, яки такі тра- влялися поза границями за його президентури.

ГУБЕРНАТОР СТЕЙТУ ОБЖАЛОВАВ ЗА ПЕРЕСТУПЛЕННЕ ПРОТІВІЩІННОГО ЗАКОНА.

ЛИТЕЛ РОК, Аркнес, 15. вересня. — Бувший губернатор сього стейту Піндела заявився нині перед федеральним про- гібіційним комішенєром, щоб відвадітись на пороблені його закниди про нарушенне прогібіційного закону.

Піндела заявив, що він не почувается до вини. Він ані не має алькоголю в своїм посладанні ані його не набував. Три його товариші теж вислали такі самі заяви.

Його пушено на волю по зложенню кавці в сумі 100 дол.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ЛЕТУН ОСЕРЕДКОМ ВЕЛИКОЇ АВАНТУРИ.

ФІЛЯДЕЛФІЯ, 15. вересня. — Сюди приїхав нині італієв- ский летун Локателлі, що пробував летіти з Європи до Америкі з американськими летунцями, які летять довкола світа, але розбився коло берегів Грениландії. Він думав тут бути го- стем місцевого фашистського товариства. Його пробити стиг- нув на візку довкола готелю, де має відбуватися його честь баченню, тисячі італійців. Межи фашистами та їх противника- ми бігав до біжк, серед яких побито шибя в готелі. Поліція остаточно розглядає товпу та арештуєваня кількох учеників.

УРЯД РАДИТЬСЯ НАД ФРАНЦУСЬКИМ ДОВОГОМ.

ВАШИНГТОН, 15. вересня. — Президент Кулідж відбув в справі спідати французького воєнного догату конференцію з Елардом Перл, членом комісії для довгів європейої війни, та з кількома сенаторами. Уряд рішє на починати ніжного кро- ку, поки його не зробить Франція.

ЗНОВА ПОКЛИКУЮТЬСЯ НА МОЛОДШІ УБИЙНИКІВ.

ШІКАГО, Іллінойс, 15. вересня. — Адвокати 20-літнього Грента та 19-літнього Кравзера, засуджених на кару смерти за вбийство, постановили просити суд о помилування засуде- ну, опираючись своєю прозбуою на молодечий вік засуджених. Адвокати кажуть, що їх клієнти повинні мати таке саме право, що Ловб та Лополд.

ЛЕТ ДОВКОЛА СВТА.

ШІКАГО, 15. вересня. — Американські летуни, що відбу- вают покорю доволка світа, приїхали нині до Шікагі, і тут величезні товпи народів спривали в гучно демонструван- ню. Дорогу з Лайтона, в сестрі Огайо, відбули вони за несповня три години.

ЖІНКА ЗАСУДЖЕНА НА СМЕРТЬ.

Гарисбург, Па. 15. вересня. — Губернатор Піншо підписав нині врант смерти на живу То- мас, 19-літню Муриунку з Філа- делфії, котра кілька місяців то- му назав вбила Муріна полі- смена, як вона казала в самооб- бороні.

В штеті Пенсилванії не вико- нано ні одної кару смерти на жі- нину ще від 1889 р., коли вико- нано екекюцію на Сарі Гвін- тлінг з Філадельфії. Ся кара смерти була викалка таке обурення, що від того часу ні одла жава прижизних суддів не вивнесла проти жинки засуду за вбийство в першім степени.

ХОЧУТЬ УЧИТИ ПРОВІДНИ- КІВ.

Бостон, 15. вересня. — Міс- цева масопська ложа вибрала спеціальний комітет, котрий має зайнятися виконаннем мо- лодежи на політичних провід- нівців. Пробувати мають ту на- кузу наперед з 11 учениками, ви- браними комітетом для сеї ці- ли.

НАРІДНО ТРУПА ЛІВЧИНІ.

ЩО ПРОПАЛА БУЛА З ДНІ ТОМУ НАЗАД.

Кінгстон, Нью Джерзі, 15. вересня. — В корчах на краю сьо- го міста найдено нині трупа 15- літньої лівчині Елісавети Джан- сон, що пропала була 33 дні тому назад. Лівчина погнбла від револьверової кулі.

ЕКВАДОРСЬКА ГОРОЖАН- СЬКА ВІЯНА.

Гваїякі, Еквадор, 18. верес- ня. — Війська уряду ціаєноно- американої републіки Ек- вадору побили коло міста Ек- вадорі війська повстанців, що по- ставили проти уряду.

БУРЛИВА ВІЗИТА ПРЕМ'ЄРА КАНАДИ.

У прем'єра Мензєя Кінга в Оттаві була другого вересня с. р. делегація від робітників. Ро- змовя з прем'єром була дуже горяча і цілу візитку можна шкоро назвати бурливою ніж- жинкою ниваю. Делегати приїх- али бува, щоб зложити про- тест проти іміграційної полі- тики уряду і предложили свої погляди про 8-годинний день- прон, уживанне судових зель- прон підчас страйків та незарпо- шення земліанчик робітників на конференцію в справі безробі- ттєв. Трьох членів делегації почувалися так приємно в ман- селлярі прем'єра, що відійшли, не чекаючи кінця візиту.

До розгорювання приїх- оло коли зачав говорити пред- ставник Американської Феде- рации Праці Флетта з Семінолу. Флетт говорив про іміграцію і навів деякі числа із Торонто- ського доповіддя „Глоб“. Пре- м'єр заперечив ці слова, на що Флетт звернув йому увагу, що „Глоб“ є органом його уряду, на те відповів і прем'єр, що „Глоб“ не тільки не є органом уряду, але відноситься до уряду ворожо. А дальше прем'єр сказав, що, знає Флетта вже 20 літ і знає його способи ро- боти. Флетт сказав прем'єру є консерватив і як догво пред- ставник робітництва будуть уживати Флетта яко свого бе- сідики, так догво не можуть сподіватися ніякої ласки від уряду. Після того деякі члені делегації вийшли з канселлярі прем'єра.

СУМНІВАЮТЬСЯ, ЧИ НІМЕЧ- ЧИНА ВІШЛЕ ФРАНЦІ ЗА ПОВІДЖЕННЮ НОТІ?

Берлін, 15. вересня. — Зас- дання міністрів, яке мало заста- новитися над нотою до злянтя в справі вини за війну, від- ложене.

Газети догадуються, що від- ложенне те наступило під на- пором президента німецької републіки Еберта, котрий бо- їться політичних наслідків від- ставляння такої ноти.

ГОРОХІВ НА ВОЛНІН.

Дня 3-го серпня с. р. відбу- лоз в Горохові інформаційне віде при численім зібранні лід- ерів, як з Горохова так і з о- кружних міст. На вічі промова- ли послі Братува та тему о за- гальних справах. П. Назарук, описував тяжкий стан нашого народу заклянуто до органі- заци, щоб шляхом правної бо- ротьби вибороти свої права, на- Макива, про сучасний стан на- селення Півдня. Підчас його промови яскі особи хотіли ві- сє спровокувати, та злякани прибутності духа під Коцюко- во, це їм не вдалося. Сен-Лева- нівська промовляла о жіночій питанню. Промови послів закін- чувалися при гучних оплесках. Віче закінчилося ширюю поля- юкою сьвіти і багнаним іж, щобі такі віча повторювалися, як найчастіше.

ПРИВІТ УКРАЇНСЬКОМУ ЖІНОЦТВУ.

Секретарка Інтернаціональ- ної Федераци жинок з академі- чною освітою п-ні Теодора Бо- занкет у Лондоні переслала на руки п-ні Ганні Чкаленко Ке- лер у Берліні ось такого ли- ста: „Президентка і делегатиці зібрани на третій конференції „Інтернаціональної Федераци жинок з академічною освітою“ в Христині, що відбулася від 27—31 липня посилюють най- сердечнійш привітання Украї- нам з академічною освітою, яких вони сподіються незадо- вог привітати, як членів Інтер- національної федераци“.

ЧИ ВИ Є ПЕРЕДПЛАТНИКОМ „СВОБОДИ“

КОЛИ ЩЕ СЕІ ЧАСОПИС НЕ ПЕРЕДПЛАЧУЄТЕ, ТО ЗАЧНІТЬ ПЕРЕДПЛАЧУВАТИ П СЕІЧАС.

„СВОБОДА“ є найбільшою зі всіх українських часописів в новім і старім світоу.
„СВОБОДА“ виходить кожного дня з вийською неділю і свят.
„СВОБОДА“ подє цікаві новини американські і краєві.
„СВОБОДА“ також подє найдоказаніші відомості з тепе- рішніх подій в старім світоу.

ПЕРЕДПЛАТНИЦЬОСТІ:
В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ НА ПІВНІЙ РІК ..... \$ 7.00
" " " НА ТРИ МІСЯЦІ ..... \$ 2.75
В ДЖЕРЗІ СІТІ, КАНАДІ І ЗА ГРАНИЦЕЮ:
" " " НА ПІВ РІК \$10.00
" " " НА ПІВ РОКУ ..... \$ 5.00
" " " НА ТРИ МІСЯЦІ ..... \$ 2.75

Звертається увагу, що на кредит нікому не виставляється чо- лопів.

„СВОБОДА“, 83 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

ДРУКАРНЯ

У. НАРОДНОГО СОЮЗА „СВОБОДА“

випишуйте старіше, дешевше і на час всієї друкарської роботи як: СТАТУТИ, ПРОГРАМИ І ТИЖЕНІ НА КОНЦЕРТИ, ПРЕДСТАВ- ЛЕННЯ, ПІСЕНКИ І БАЛІ, ЯК ТАКОЖ КОВЕРТИ І ЛИСТОВІ ПАП'ЄРИ ДЛЯ БРАТІВ, ТОВАРИСТІВ І СЕСТРИЦЬ.
Простіться всі відділи У. Н. Союзу удаватися за незвичай- нийши послуги до своєї власної друкарні на адресу: „СВОБОДА“, 83 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

НОВИЙ КРИЛОШАНИН У ПЕ- РЕМІШІЛІ.

Дня 29. серпня с. р. відбула- ся в перемішілї інсталяція о- шамбляна і ректора тамош- ної гр.-кат. духовної семінарії д-ра Григорія Лакоти на гремі- яльного крилошанина гр.-кат. єпископської капитули в Пере- мішілї. Інсталіяч дорешрив в привіз капитули список др. Коцільовський.

АДВОКАТИ В ПОЛЬЩІ.

В цілій Польщі було в 1923 р. 3201 адвокатів і 154 адво- ських кандидатів; нотаріусів було 549 а нотаріальних кандидатів 179. На с. Австрійську ділянку пришло 2111 адвокатів, а на б- пруську ділянку 106, а на росій- ську 405. Львівська адвокати- ська палата мала 1103 адвокатів, краківська 971, перемьська 184, а самбірська 242. Найбільше адвокатів було у Львові і саме 321, тоді як у Варшаві було тільки 480, в Кракові 264, Познані 31. За те нотаріусів було у Львові 8 але аж 40 у Варшаві і 44 в Кракові.

МАРЕВО ГОДОЛУ.

З доменськ радянської преси довідуємося, що невражній на- ступи цілий Чорноморський перстень і сусідні околиці. На Волні 59.000 господарств не зібрало більше, як 9 пудів з десяти. Для заосмотрення волинського населення в серпні на засів треба 171.000 пудів жита і 500.000 пудів ярих зобів. Здобв берігів Волги манурують на північ маси населення, які тікють з Саратовської губернії в напрямі Алауто. В остан- ньому з чисел московської, „Правди“ признає Зіновєв, що від 1921 р. Росія і Україна не стояли в обличч такої ката- строфи.

СТРАШНА НАХІДКА.

Кульпарківський постурекч поліційний найшов в дворі се- ла Смильков під Львовом, в латрині 5 трупіл немораль- на критих банком.

Українська революційна організація признається до замаху на польського президента.

ВАРШАВА, 13. вересня. — Українська воєнно-революцій- на організація у Львові оголосила заяву, що студент Станіс- лав Штайнер був арештований за участь у замаху на польського президента Войцеховського зовсім невинно, бо бомбу кинув член сеї української воєнно-революційної організації на знак протесту проти прилучення Східної Галичини до Польщі. Заява говорить також, що, коли бомба не попала в свою ціль, тоді учасники заговору віддали кілька револьверових вистрелів, але також без наслідку. Сю заяву передано прокураторови на доказ невинності Штайнера,котрого процес маєтсья почати вже сими днями.

МОСКВА ЗНОВА РОЗГОЛОШУЄ ЖИДІВСЬКІ ПОГРОМИ НА УКРАЇНІ.

МОСКВА, 14. вересня. — Большевицький уряд розголо- шує висла своїх досадів, що підчас боротьби українського народа за самостійність на Україні погинуло 70.000 Жидів, 500.000 остало без даху над головою, а 200.000 дітян ляжило- ся сиротами. Уряд хвалиться, що піддавши Українці під владу Мо- скви він розважє українське національне питання.

МОСКВА НАКЛАДАЄ ГОЛОВНИЙ ПОДАТОК НА ГОЛОДОВІ ЦІЛИ.

МОСКВА, 15. вересня. — Рада комісарів завєла загальний податок на цілу голодову акції.

Податок сей буде вносити від 4 рублів від робітників до 250 рублів від купців. Уряд сподіється своїм способом зібрати 5 мільонів рублів, себто коло одної п'ятої часті тої суми, яку уряд признає на боротьбу з голодом.

ПОЛІТИЧНІ ЗАМАХИ В БОЛГАРІ.

ПАРИЖ, 15. вересня. — Від суботи в Болгарії не спиня- ються політичні напади і вбийства.

За три дні виконано тут 9 політичних вбийств. Боротьба ведеться межи большевиками та їх противниками. Больше- вичи вбили македонського провідника Александрова, котрий не хотів брати допомоги в Москві. За його вбийство націона- лісти вбили македонського бандита Алена Пашу суддоу Га- джендова та урядника Кочанєва, які признавалися до кому- ністів.

ПОЖАРИ НАФТИ В БАКУ

БАКУ, Азербайджан, 15. вересня. — Тут занеялося 39 наф- тових шибів, належачих до уряду. Уряд кажє, що причиною пожежу, було коротке елек- тричне з'япнєтє.

Всі шибі були дуже видатні, а одні давали 60.000 галлонів ропи в день. Вартість утраченої нафти вносить мільони.

МОСКВА ВИСИЛА ПРЕДСТАВНИКА ДО МЕКСИКА.

МОСКВА, 15. вересня. — Втора вийхід заїсди Пестювсь- кий, московський представник у Мексикю.

З ним вийшли його секретар та два помічники. Секретар- ем іменованій Хайксє.

ПРАШІ ЛІГИ НАРОДІВ.

ЖЕНЕВА, 15. вересня. — Праші комітєта Ліги Народів, що мають виробити план загального розоруження, поступо- ють скоро вперед. Французські та англійські делегати, які ве- дуть провіл у нарадах, уже погодилися щодо найважкіших точок програм.

В основі вони приняли плани Макдоналда і Ерлота. На основі цих поглядів вони постановляють кару на ту державу, що почне нападу на другу. Проти такої держави обовязані по- ставати всі другі члєни Ліги.

ГОТЕНЦЮЛЕРНИ ПОЗИВАЮТЬ НІМЕЦЬКУ ДЕРЖАВУ.

БЕРЛІН, 15. вересня. — Прання боротьбу межи німецькою републікою а Готенцюрлеріями видно не нігнється, але лиш починається. Своєгодля в імені родини вивєсно до суду позов, в якому Готенцюрлєри домагануться від держави звороту до біжкі астерських галерій образів в Мюнхені.

ФАШИСТИ СПРАВЛЯЮТЬ ВЕЛИЧАВІ ПОХОРОНИ ВІКТОМУ ПОСЛОВИ.

РИМ, 15. вересня. — Похорони фашистського посла Касаллі, вбитого соціалістичним робітником, а імені за- збитте послом Маттеотті, відбулися тут при величезнім зібранні народа, серед котрого було 30.000 уніформованих фашистів. Підчас ані по похоронах не було ніяких заворушєнь.

ЗА НОВИМИ ОСЯГАМИ В ЛЕТНИЦІВІ.

ПАРИЖ, 15. вересня. — Французський летун і пілотер Етієн Емшєн, котрий вилраз учора 40.000 французьк надгродди за те, що потрафив удержатися на гелікоптері з 200 кілограм- мами вантаж, заявляє, що він буде старатися добути для себе другу летучу надгороду, призначену для того, що буде ле- тити велюмо відляду на гелікоптері.

КІТАЙСЬКА РЕВОЛЮЦІЯ.

ШАНГХАЙ, 16. вересня. — Довкола сього міста ведеться енер завізта боротьба. Обі сторони вживають машинних артил та динчєх гранат, яких досі в Китаю не вживано. Через се дуже багато людий по обох сторонах. Се однак не впливає на політичне віськ. Обі сторони держаться на своїх позиціях.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

Оліфант. Па. Наша місцевість відрізняється. Залюднена переважно самими Українцями, можна налічити їх до 5000. Роботи в нас під теперішню пору ідуть добре, майні роблять постійно. Громада постопає вперед, в школі маємо чотирих учителів і понад 1000 дітей. Є також школа для старших неграмотних, для мужи і жінки. Під теперішню пору будують нову школу. Будова її стоїть ме сто тисяч доларів, бо стара школа вже мала і не відповідала. Наша мода зорганізована, має свої клуби, словом Українці в нашому місті ведуть перед, багато своїх професорів, своїх банкірів, багато бізнесменів, свого полісмена, так що коли іде так далше будемо могли в невідомі вибрати свого борджаса міста, майора. Чужинці потрохи мають завидують нам. На забави маємо два своїх парків, где не тільки відбувають наші забави але користують з них і чужі. П. М.

Мешня Р. Ай. Робота у нас іде 3 дні на тижні, а з нас 17 го с. м. компанії оголосила знамку платні о 10 цт. на долару.

Наша місцевість не велика українських фамілій буде около 61. Також мають свій "Народний Дім" в котрим відбуваються всілякі бал і вистави рухомих образків. Також є у нас Ер. св. Стефана і відділ У.Н.С. котрий числить 78 старих і 74 молодих членів разом 152 членів. С. П.

РОЗКОПКИ В СТАРИННІЙ КАРТАГІНІ.

Археолог університ. Гарварда робить розкопки в Тунісі при руїнах, де колись стояла стара Картагіна Тунійців. При цьому натрапили на знахідки, які розсвітають нам про життя цього багатого торговельного народу. Археолог розкопували архітектурне каміння домі високим на сім поверхів, які так побудовані, що могли бачити Христос. Деякі з цих будівель були 50 ступів високі, а побудовані з свого роду бетону. На кожен поверх увійшлося сто чоловік, що були добувані з надворю. Це старокартягінське місто заселили піски, тому заховалося доволі добре. В мешканців найширші укладання, м. и, "салон краси". Тут сучасний гамілякар і Гамілякар прикрашувалися принадою. В свій тоалетний кімнати знайшли посудина на оливу, якую жінки натрапили собі шкіру, щоб була м'якша і гнучка. Найшли начиння із фарбаю "ганна" якую закрушували волосся на ісочерноній коілор. В інших посудинах знайшли порошок із юрніяна лілі. Порошку цього Картягінці вживали, як пудри, щоб теміть красці шкіри надати яснійший коілор. Є й флашечки з перфумами й начиння на пакуці зліяж жінки вживали до купелі. Та найцікавіша знахідка, то турки в яких без сумніву була помада, що служила до крашення уст на червоно. Отже знали вже закрушувати уста, так, як сьогодні. В інших кімнатах знайдено забавки: маленьких верблюдів і сльонів із глини, малесенькі візочки. З цього можна догадуватися, що там були діточі кімнати картягінських родин.

ПОЖИТОННА або ГАРИНА або ДОБРА
 ДАРОМ ШИТКА ДО УБРАНЬ СВІЧНИК ШИТКА ДО ВОЛОСЬ ДАРОМ
 За 90 Значків За 40 Значків За 50 Значків

STAR і MAGNOLIA МОЛОКА

Кожда господиня потребує шитки до убрання, шитки до волосся і сет свічників такі як бачите тут на Ілюстрації. Сі речі суть зроблені з найліпшої якріти і дадуть Вам як найліпшу вислугу. Ті та інші шитки премії Ви можете дістати шляхци значків з наших виробів агученого молока. Наші вироби суть найліпші і наші премії дадуть Вам найліпшу якрість за Ваші гроші.

ПРЕМІОМІ СІКЛЕПІ: JERSEY CITY, N. J. 225 Grove Street near Newark Avenue; NEWARK, N. J. 21 Warren Street near Washington Street; HAYONTS, N. J. 325 Broadway near 11th Street; ELIZABETH, N. J. 1115 Elizabeth Avenue near Broad St.; PATTERSON, N. J. 223 Maple Street Post Office; PASSAIC, N. J. 67 West Street near Washington Place; PATERSON, N. J. 221 Main Street near Olive St.

КУПОН
 Borden's Premium Co. Inc. 44 Hudson Street, N. Y. C. September 17, 1924.
 Сей купон мусить бути виміняний протягом 15 днів від початку дати на Спеціальну Премію Карту.
 Ім'я ..... Ч. 4
 Адреса ..... Ukrainian

СЕЛО В РОЗПУЦІ.

Перемиський Український Голос пише:
 Вже давно не було в селі такої нужди, яка буде цього курця. Життя там не вдалося, що морт видав ледви 4 копій збіжжя, а 3 копій можна вмолювати на землі 50 кт. Таксамо і ярина не доживе. Наслідком пісної весни — напр. будувати саджені в червні, через сюту не можна було її обробити, отже не можна сподіватися, і врожаю. Немає теп надії, щоб на другий рік було ліпше, бо заповдяться невроща на кілька літ. Про це пише в "Нас-Р" дідич Др. Гулка так: Дідч рільників нема виходу. Шалені сегорічні податки, високі ціни на рільничі знаряддя а низькі ціни на збіжжя і худобу зробили те, що рільник вже вперед жинявми випродав все, що лиш міг. Нїхто з селян не має ні грошей на закуплю насіння, ситичних навозів, худоби, яку мусія продати на податки, нема за що теж направити будинків, які вальяться. Нема також де пожитити грошей, а як де і трактористи, то процент такій високий, що не оплатяться шкфра за виправу. Отже нужда привнесла селянина засвіти лише зерно з сегорічних жинів — майже посіди. І засія його без шитких навозів, бо не має за що купити, не справити до борг землі, бо не має добрих приладів господарських. Наслідком того і врожай на другий рік буде дуже кепський. — Той осени не буде мї селянин заплачений податку. А треба знати, що всі податки від одного року будуть вносьте 8 зводітх т. є. 5 кірців збіжжя. І зводітх зявти ти 80 валі, коли морт цього року не дав ніде 5 кірців?

ЛТАКИ, КЕРМОВАНІ ЕЛЕКТРИЧНИМИ СТРУМЯМИ.
 Ще підчас війни, головнов пісая нр радіо-техніки займалися питаннями, як кермувати і вести літаки, котрі не дадуть зліт себе землі, отже не можуть дістати ніяких знаків при допомозі електричних струй. Дещо на цьому полі вже осягнуто. Більше займаються цим питанням у Франції й часто роблять проби великими воєнними літаками. Так прим. підчас лету з Вілжубає, через Діон, Ліон, Літаку, Шардрт і назад домі літач системи Фармана послугували при допомозі радіо-геометрії.

NEW YORK, N. Y.
ЖІНОЧІ ЗБОРИ
 УКРАЇНСЬКОГО ДЕМОКРАТИЧНОГО КЛУБУ
 відбуваються
В ЧЕТВЕР, 18. ВЕРЕСНЯ С. Р.
 (September 18, 1924.)
 о год. 8 вечора, на місцов 59 ST. MARK'S PL. (8th Street), NEW YORK CITY.
 Алкація на перші і другі намери буде вимінюватися на зборях. Не обміняти нагоди і прохадити часисто. Вваля.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА“.

НА ТРОПІ ПРОПАВШОГО

ІСТОРИЧНЕ ОПОВІДАННЯ. Свободно за Мажом.

Скажу вам, — отець Климентій промовив, — чоґо я на старості літ пнувств в таку далекую і не щіком безпечну доґору. Маю одного сина. Я маю його... Тепер один Бог знає, чи ще маю його. Коли у нас, там на Кубані стали радити, щоби до купи стягнути розпорощених по всімуги Запорожців, я синови сказав, що мое родичне куболо десь аж в середній Малой Азії і я бувши щасливий, як би вникну того куріяна з котрим мій батько втік на Дунай, перенеслися до нас на Кубань.

Ваш батько з нашого куріяна і з нами покинув Запорожжя — перебив один дід. — Як його класий?

Іван Крисий, — отець Климентій відповів.

Красий! — крикнув дід. — Він був моім ситником. Помер саме місяць перед зруйнованієм Дунаецької Січи. Його син пропав. Ми гадали, що його обіляв Турки, тоді, коли руйнували січовий город. Се він, той запропащений син?

Я мене Турки не обіляв, бо мене тоді там вже не було. Я сорпійш і з Гладким втік був до Москви. Я пережив усе те, що переживи Запорожці Глад-

Куди пнувствє ваш син, в ірджачою до нас?

Крїзь чилій Кавказ, Дорога, казав, дошла і не така видігла, як море, але безпелішій тим, бо вже майже весь Кавказ був у московських руках. Втурських чистинах! лекше було непомітно прохвохнутися проміж ріжні народи і народи. Тепер і я, вертаючи, помандрую туду. Може таки відпитаю сина.

В вашім віці в таку доґору? отаман спитав. — Без провідника, без молодших і опитних товаришів!

Дарма!

Іду з вами! — розмову перебив Сивенький. — Я й так в доґорі до вас. Ще поговорю з моім Інгасом. Може й він поїде з нами. В такий подорожжя він добрий товариш, бо не трує і стріляє, як жаден Запорожець. Добре було би, як би з нами пішли ще два козаки...

Вже на другий день, бо старому батькову пропавшого сина горля земля під ногами, товариство вирішило з запорожської оселі: Климентій, Сивенький, Ліндсай, Василь Котков, Юрко Немова і Нуамл.

Біля коня Ліндсайа бр великий, перісто-бурий хорт.

Бачу, до вас причепилися як сак сабака, — Сивенький промовив до Ліндсайа. — Наженств по нїде з нами і його пан буде плакати за нею. Гарна сабака. Я такої ще не бачив.

Пес не причепився, і від свого бущного, пана не втік. Я купив його від якогось бідного

козак. Такої сабакі не має до горішнього Бєфрату. Горі іржачою іхали далі ід Сходови, наближачою до казавської межі. Такої шлях вибрав, бо Іван Красий мї лиш ним іти, примуючи з Кавказу на Ангю, по дорозі Товариство попало на оселі набрїжничих народців. Найчисленніше жили в них старожони Вірмені. То був дідє рухливий кубський народ. Наші мандрівники наділялися між ними людьми, що котрий могожи зайти на сід Івана. Вірмени жили головно в місцях. Там то і товариство задержувалося в кожнім стрічній місці, в кожній більшій оселі. Се, очевидно, спиновало похід. Чим далі ід сходови, тим небезпечніша була подорож. В східній Ерзерумщині жили в суміш найбільшійшій племена... дік, воєвничі, розбішачки. Товариство попало на аули Курдіа, Татарів, Туркменів, Черкесів, Георгійців, Абхазів, Циганів і інших племен. Найнебезпечніші були дік Курдіа, що жили майже виключно з розбою: Проміжжя, які були на шляху товариства, можна було вепомітно прохвохнутися. Товариство не оминало їх, бо в кожній закладі їх мж було попасти на аули Івана Красія.

Одну нїх товариство ночувало в селі стрічницьких Халаїв. Коли начальник селє почув, що окрім одного Туркмена, всі мандрівники християни, хоч не такі, як він, приніяв їх дуже горішньо. Обережно балачкою

Сивенький сикнувався і тут знайти бодай який натяк, котрий міг би навести на слід молодого Красія. Винуватий начальник сказав, що окрім вірменських купців, котрих він дуже добре знає, відпуть через озеро не пройшов ні який стронський. Запитав, чи не чує що по таратрстві орду Ор-бє, в Асхаді, начальник відповів, що слуги сїє орди! добрі два дні їзди від него.

Ліше дорога до них небезпечна, бо їде попри аул найбільшійшій в сїх сторонах розбішачки. Сей розбішачий аул Курдіа можна обійти, але треба покинути вигідний шлях долиною Ефрату і продиратися крїзь густі підгірські аїси. Хто сего не знає, той в аулі Курдіа закінчить свою мандрівку на сїм світі. Як ви хочете поступити до Ерзеруму, то вам найбільше буде пробратися і шлях вигіднійший і нема розбішачийх аулів.

Я мушу бути у Ор-бє, — Сивенький відповів. Маю передати йому письмо від Місха-х-мурзі.

Від Місха? Сина вбитого а і братанця теперішнього аєд далабоських Татар? Він живе? Де він тепер?

Я познакомився з ним у ангорського валього. Він мабує тепер сидити в Ангорі.

У приятеля свого батька, то хоч Ерзерум має свого владного валього, стрий Місха мабує буде мусів встелитися. На його місце, на місце покой-

ного бє верне син покойника. Ангорський вали в Стамбулі дуже добре записаний. Дал головное ерзерумського вального покровителя воровів Місха збираються хмари, страшно відпуть народ, але в користь султана. Орбєй й Місха одлюті. Вони великі приятели. Отже я мушу бути у того Ор-бє. Тим то й я не можу виминути аула розбішачийх Курдіа... Кажеш, що шлях їде попри їх аул?.. Відстань між шляхом і аулом велика?

Які чтири версти.

Стрїбуо прохвохнутися попри аул в ночі.

Прохвохнешся, як на шляху не будуть розстравлені їх звідуни.

Товариство попрашло го-тинного Халаєа і рушило в дальшу доґору. Шлях ішов далі долиною між Ефратом і пасмом гір.

День мінув без ніякої пригоди. Товариство розкладося на нічліг під чистим небом, в чагарнику край самої ріки. До оселі розбішачийх Курдіа було ще пів динний доґорги. Товариство загалом проїти попри аул в ночі, отже рада порішувати щоби в місці нічлігу виршшити аж в кіля три години з полудня. Ліндсай аяз рушійшо і з хортом пішов трїбувати чистоти. За якої чверть години товариство поочуло стрїл і хлявину по тім надій Ліндсай але без вбитого звіра і без сабакі.

(Дальше буде).

НЕБУВАЛЕ! У НАС ДІСТАНЕТЕ ПОРАДНИК ЛІКАРСЬКИЙ 201

З МНОГИМИ ІЛЮСТРАЦІЯМИ ПІСЬМО ЗА КРАСЬКОЮ

ЗАКАЗУЙТЕ ПІСЬМО З СТРИМ ПОШТОЮ НА АДРЕСУ: "СВОБОДА", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

